

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

TISKOVÁ ZPRÁVA

9. 4. 2020

Více najdete na www.nkp.cz a www.klementinum.cz <Pro novináře>

Virtuální výstava – Akce K: Zkáza klášterních knihoven

Praha, Klementinum: Unikátní virtuální výstavou připomene Národní knihovna ČR 70. výročí Akce K a Akce Ř – komunistických útoků na kláštery v Čechách. Název výstavy *Akce K: Zkáza klášterních knihoven* odkazuje na události, při kterých bylo zničeno či poškozeno velké množství knih z bohatých klášterních knihoven.

Výsledky historického výzkumu Marcely Strouhalové a Luboše Kokeše představí široké veřejnosti příběh klášterních knihoven od jejich samého počátku, přes dlouhá staletí, kdy byly knihy opečovávány, až po napáchání nevratných škod při akcích K a Ř uskutečněných v roce 1950, při kterých bylo celkem zabaveno 152 knihoven s více než 1,8 milionem knih, včetně vzácných rukopisů. Řada knih následně skončila poškozená, či zcela zničená. Část zabavených knih se dostala také do Národní knihovny. V rámci církevních restitucí probíhajících v 90. letech minulého století vrátila Národní knihovna církvi 120 000 knih. „Ačkoliv je výstava výsledkem odborného historického výzkumu, je pojata tak, aby byla přístupná a srozumitelná co nejširší veřejnosti,“ říká generální ředitel Národní knihovny Martin Kocanda.

Virtuální výstava se připravovala od června 2019 a je rozdělena do 4 kapitol. První tři kapitoly obsahují kromě dobových fotografií i animovaný film. Průvodcem na této zajímavé cestě pak bude mnich, zosobňující celé téma výstavy.

„Ústředním tématem je sice Akce K, ale výstava se obecněji zamýšlí nad tím, proč pečovat o minulost a jak jsou právě knihy cenným a nenahraditelným zdrojem informací. I proto jsme vytvořili velké množství obrazového a filmového materiálu a nevycházeli jsme pouze z dobových fotografií,“ dodává za realizační tým Nina Wančová.

Realizační tým výstavy:

Obsah, historický výzkum: Luboš Kokeš, Marcela Strouhalová

Grafika, animace: Marie Matysová

Koncepce, scénář, produkce: Nina Wančová

Komentář k animacím: Martin Dusbaba

Kláštery a akce K

Během staletí svého fungování si církev vydobyla značný vliv nejen duchovní, ale i politický. Kláštery byly centry vzdělanosti a utvářely tak i evropskou kulturu. Po 2. světové válce získá církev nového nepřítele: Komunistickou stranu Československa. Ta byla odhodlána připravit církev o nabytou moc, k čemuž využila řadu nástrojů – od financování, přes cenzuru knih, až po boj pomocí médií a policie. Důležité bylo nahradit dříve církevní rituály novými komunistickými. A tak nově vánoční nadílku obstarával Děda Mráz, namísto tradičního Ježíška. Pomyslným vrcholem boje proti církvi byla Akce K, kdy byly kláštery označeny za centra protistátní činnosti a v noci ze 13. na 14. dubna 1950 proběhl útok na mužské kláštery, o několik měsíců později následovala akce Ř, jejímž cílem byly kláštery ženské. Výsledkem bylo uvěznění řeholníků v internačních táborech a zisk finančních prostředků, nemovitostí, řady uměleckých předmětů a knih, které připadly státu.

Virtuální výstava bude přístupná od 13. 4. 2020 od 18.00 hodin na adrese: <https://exhibition.indihu.cz/view/akce-k/>

